

Қасым-Жомарт Тоқаев Премьер-Министр Олжас Бектеновті қабылдады

Мемлекет басшысына еліміздің әлеуметтік-экономикалық дамуы және Үкімет қызметінің тиімділігін арттыру жөнінде баяндалды.

Президентке экономиканы әртарапандыру мен нақты сектордағы ауқымды бағдарламаларды қолдау арқылы ынталандыруға және инфрақұрылымды жаңғыртуға қатысты бұған дейін берген тапсырмаларының орындалу барысы таныстырылды. Сондай-ақ Премьер-Министр жылыту маусымын өткеру, көктемгі егіс жұмыстарына және су тасқынына қарсы дайындық шаралары туралы айтты.

Бұдан бөлек, Қасым-Жомарт Тоқаевқа бизнесті

дамыту және жеке инвестиция тарту үшін басқарудың заманауи цифрлық тәсілдерін енгізу бағытындағы Үкімет жұмысы жөнінде ақпарат берілді.

Кездесу соңында Президент Премьер-Министрге экономиканың қарқынды өсімін және әртарапандыруды қамтамасыз ету жұмыстарын жандандыруды тапсырды. Инфрақұрылымды жетілдіруге, энергетика мен коммуналдық шаруашылықты жаңғыртуға қатысты міндеттерді іске асыру мақсатында жүйелі шаралар қабылдаудың маңызын атап өтті.

akorda.kz.

Аудан әкімі А. Смайыловтың Алғыс айту күнімен құттықтауы

Құрметті бұландылықтар!

Елімізде тұратын әр ұлттың мәдени және рухани өмірі үшін татулық, келісім және жасампаз еңбек керек. Онсыз демократиялық түрлендірулер, мәдениет, алға басулар және экономикалық тұрақтылықтың болуы мүмкін емес. Ал, бізде бұл құндылықтардың барлығы бар және біз оны мақтан тұтамыз. Біз әлемге саяси тұрақтылық пен ұлтаралық татулықты үлгі етеміз. Бұл басты құндылығымыз. Осы орайда Алғыс айту күнінің ел ішінде тұрақтылықты, ұлтаралық татулықты сақтауға қосар үлесі зор. Алғыс айту күні – күрделі заманды иық тіресе бірге еңсеріп, қысқа мерзім ішінде Тәуелсіз Қазақстанды құру жолында аянбай тер төккен еліміздің барлық азаматтарының бір-біріне құрмет білдіретін күні. Осы мейрам күні мен, ауданымыздың барлық тұрғындарына алғыс білдіріп, жақсылық және амандық тілеймін.

Уважаемые жители района!

Поздравляю вас с прекрасным праздником весны - Днем Благодарности!

День образования Ассамблеи народа Казахстана, которой в этом году исполняется 30 лет, справедливо отмечать как День благодарности всех этносов друг к другу и к казахам, проявившим милосердие, принявшим этих людей как родных. Этот день стал ярким праздником милосердия, дружбы, любви всех казахстанцев друг к другу. Дружба, доверие, солидарность и сплоченность стали привычными для каждого казахстанца, исторически признанными данностями. Пусть каждый из нас помнит о ценности добрых дел и о том, как важно быть благодарным за все хорошее в жизни!

Пожелаю каждому из Вас счастья, здоровья и успехов во всех начинаниях, чтобы наши дни были наполнены радостью, а сердца – благодарностью за все, что мы имеем.

Н. СЕКСЕНОВ, председатель районного маслихата.

«Год рабочих профессий: открытие новых возможностей»

Bolashaq Sarayı г. Кокшетау состоялся региональный молодежный форум «Год рабочих профессий: открытие новых возможностей» в рамках объявленного Главой государства Года рабочих профессий и стал важной платформой для диалога между представителями власти, бизнеса, образовательных учреждений и молодежи.

На Форум собрались более 500 участников, 29 колледжей и 44 социальных партнера, представляющих ведущие компании региона. Акмолинская область занимает ключевые позиции в агропромышленном секторе, строительстве, металлургии и туризме, а более 800 промышленных предприятий региона обеспечивают тысячи рабочих мест. Отметим, что развитие технического и профессионального образования играет важную роль в экономике, а подготовка молодых специалистов – основа для преемственности поколений в рабочих профессиях.

Молодежный форум посетили аким Акмолинской области Марат Ахметжанов, депутат Сената Парламента РК Талгат Жунусов, Президент НАО «Талар» Санжар Татибеков и Герой социалистического и труда Есильбай Кадралин. Они ознакомились с работой интерактивной выставки, где были представлены более 10 ведущих колледжей региона, обучающихся востребованным специальностям – от IT и робототехники до кондитерского дела, ветерина-

рии и маркшейдерии.

Аким области Марат Ахметжанов подчеркнул, что на сегодня Акмолинская команда имеет в своей копилке 35 золотых, 21 серебряных и 30 бронзовых медалей, а также 57 медальонов совершенства в конкурсах профессионального мастерства – WorldSkills и во всех организациях ТипО функционируют Индустриальные советы с участием более 700 предприятий и эффективному трудоустройству способствует целевая подготовка кадров по заявкам конкретных предприятий.

«Президент объявил 2025 год Годом рабочих профессий с целью повышения престижа и авторитета трудового человека. Это решение подчеркивает важную роль трудящихся в развитии страны и укреплении ее экономического потенциала. В Год рабочих профессий мы должны не только организовывать собрания, но и предпринимать конкретные шаги, чтобы он оставил позитивный след в развитии этих специальностей. Сегодня в области подготовки специалистов охвачено свыше 20 тысяч студентов. Это дает возможность будущим специалистам найти рабочие места еще в период обучения, а работодателям принять активное участие в их подготовке для своего предприятия. Дорогие ребята, сегодня многие рабочие специальности высокотехнологичны, требуют глубоких знаний в области техники,

технологий и даже программирования, становятся все более сложными и интересными» - сказал аким области Марат Ахметжанов.

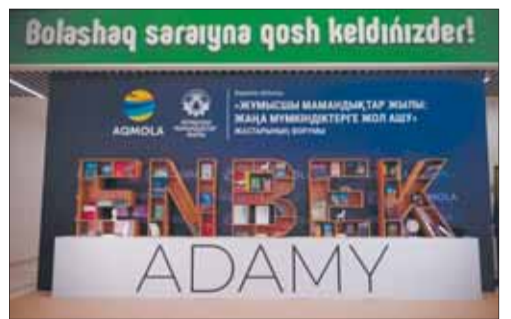
Отметим, что в области разработана региональная карта потребности в кадрах – Атлас новых профессий и компетенций Акмолинской области. В сборнике представлены новые, трансформирующиеся и исчезающие профессии в таких ключевых направлениях, как обрабатывающая промышленность, сельское и лесное хозяйство, сфера услуг. Атлас станет основой для дальнейшего планирования образовательного процесса и подготовки специалистов, востребованных на рынке труда.

Официальная часть мероприятия завершилась дефиле, где были представлены изделия одежды, созданные студентами колледжей Акмолинской области и выступлением социальных партнеров, которые поделились своей историей успеха.

Завершающим аккордом программы стало выступление группы «ABYROY».

Во второй половине дня школьники и студенты колледжей смогли попробовать себя в различных профессиях в рамках практических мастер-классов, а также примут участие в форсайт-сессиях. Среди спикеров сессии – ведущие эксперты и представители различных отраслей региона.

Сайт акима Акмолинской области.

АУДАН ТЫНЫСЫ – ПУЛЬС РАЙОНА

«Жас ұрпақ» балалар бірлестігінің қатары толықты

Макинск қаласының мектеп-гимназиясында Ақмола облысы прокуратурасының бастамасымен облыстық білім басқармасымен бірлесіп құрылған «Жас ұрпақ» балалар бірлестігінің қатарына мектеп оқушыларын салтанатты қабылдау өтті.

Салтанатты шараға аудан әкімі Ардақ Смайылов, аудан прокуроры Әмір Омаров қатысты.

Жобаның пилоттық бағдарламасына Макинск қаласындағы 5 орта мектептің 5-10 сынып оқушылары қатысады.

«Жас ұрпаққа» қосылу кезінде үміткерлер ант береді. «Жас ұрпақ» – жасөспірімдер арасындағы құқық бұзушылық пен мектептегі бұзақылықты азайту мақсатында балаларды білім беру, шығармашылық, спорттық және әлеуметтік бастамаларға тарту мақсатында құрылған қозғалыс.

* * *

Пополнились ряды детского объединения «Жас Ұрпақ»

В школе-гимназии города Макинска состоялся торжественный прием школьников в ряды детского объединения «Жас Ұрпақ», созданное по инициативе прокуратуры Акмолинской области совместно с управлением образования Акмолинской области.

Гостем торжественного мероприятия стали аким Буландынского района Ардак Смаилов, прокурор Буландынского района Амир Омаров. В пилоте проекта участвуют учащиеся 5-10 классов 5 общеобразовательных школ г. Макинска.

При вступлении в «Жас ұрпақ» кандидаты зачитывают клятву. «Жас ұрпақ» - это движение, созданное для вовлечения детей в образовательные, творческие, спортивные и социальные инициативы с целью снижения правонарушений среди подростков и буллинга в школьной среде.

А. АМАНЖОЛОВА.

«Ауғанстан: біздің жадымыз бен азабымыз»

Буланды аудандық жастар ресурстық орталығында «Ауғанстан: біздің жадымыз бен азабымыз» атты тақырыпта дөңгелек үстел форматында кездесу өз мәресіне жетті. Кездесуге арқау болған себеп – ақпан айының 15 жұлдызында аталып өтілетін Кеңес әскерлерінің Ауғанстаннан шығарылған күні. Кездесу барысында жастар интернационалист-жауынгерлермен сұхбаттасып, әскери қызмет жылдары, өмірі жайында сұрақтарға жауап алды.

Буланды аудандық жастар ресурстық орталығы.

Турнир памяти ветерана ОВД

В минувшую субботу в г. Макинске было организовано соревнование по мини-футболу в честь памяти ветерана ОВД Марата Ельтаевича Байжанова, длительное время проработавшего в отделе полиции Буландынского района.

В турнире приняли участие 3 команды: сборная команда отдела полиции и пенсионеры ОВД. По итогам проведенных матчей победу одержала команда отдела полиции Буландынского района. Всем участникам вручены грамоты и денежные конверты.

Буландынский РОП.

Оставил после себя неизгладимый след...

Марат Ельтаевич Байжанов посвятил службе в органах полиции всю свою сознательную жизнь и вышел на заслуженный отдых по достижению предельного возраста в звании майора полиции. В одной из сложных и ответственных сфер – охраны общественного порядка – он проработал с января 1990 года по сентябрь 2012 года. Его последней занимаемой должностью была должность участкового инспектора полиции группы профилактической деятельности отделения административной полиции Буландынского РОВД ДВД Акмолинской области. Майора Байжанова отличали такие качества, как преданность выбранному делу, ответственность, дисциплинированность, усердие, умение принимать верные решения и действовать в экстремальных ситуациях. За годы службы в органах полиции он сумел завоевать авторитет среди коллег, сформировался как профессионал своего дела. Ведь служба в полиции является выражением особого доверия со стороны общества и государства и предъявляет высокие требования к личным и профессиональным качествам полицейского. Марат Ельтаевич был отличным наставником молодого поколения страж общественного порядка, никогда не скупился дать им дельный профессиональный совет, мотивировать на достижения и успехи, ведь полностью осознавал и был уверен, что современный полицейский – это патриот своей страны, сформировавшийся как профессионал, обеспечивающий защиту законных интересов граждан, общества и государства в целом, руководствующийся принципами законности, справедливости и беспристрастности. Марат Ельтаевич по жизни был очень общительным челове-

ком, у него было много друзей, не только среди коллег. Со всеми он поддерживал теплые, дружеские отношения, несмотря на постоянную занятость, старался найти время на общение. Был добрым семьянином и заботливым отцом. Двум дочерям дал хорошее воспитание, благословив в самостоятельную жизнь. Однако, не настаивал на том, чтобы дети продолжили трудовую путь отца, зная, что работа в полиции очень трудная.

Пролетели как миг годы службы в полиции, за плечами был большой опыт в правоохранительной сфере, а впереди ждал заслуженный отдых, который Марат Ельтаевич планировал посвятить семье, ведь работа в полиции всегда была сопряжена трудностями, зачастую отнимала много личного времени, многие семейные торжества и праздники проходили без главы семьи, таков был долг службы. Начинать работу в органах полиции Марат Ельтаевич в селе Алтынды, а большая часть трудового пути прошла в селе Никольское, откуда и вышел позже на пенсию.

Казалось бы, служба пройдена, заветный документ ветерана ОВД имеется, остается только радоваться успехам детей и баловать внуков, но судьба распорядилась иначе. Она отмерила ему всего 55 лет жизни... В самом расцвете сил и энергии он покинул этот свет в период пандемии коронавируса, оставив после себя неизгладимую боль и горечь невосполнимой для родных утраты. Успел стать дедушкой, но ему не суждено было увидеть, как растут внуки...

Семья Марата Байжанова: супруга, дети, его родные, близкие, друзья и коллеги всег-

да чтут память о нем, а в этом году родными был организован турнир по мини-футболу, который приурочили ко дню его рождения. 24 февраля 2025 года ему исполнилось бы 60 лет.

В памятном турнире приняли участие коллеги Марата Байжанова, родные и близкие выступили со словами приветствия, выразив благодарность за уважение к памяти коллеги. Организаторы турнира – родные Марата Ельтаевича – пожелали действующим сотрудникам полиции и ветеранам крепкого здоровья, бодрости духа на долгие годы и только светлых дней. Из сформированного родными призового фонда участникам турнира были вручены денежные подарки и дипломы. Завершилось спортивное мероприятие поминальным обедом.

А. АМАНЖОЛОВА.

Елге қызмет - абыройлы міндет

Ағымдағы жылдың 20 ақпанында Буланды ауданының ішкі саясат бөлімінің «Буланды ауданының жастар ресурстық орталығының» директоры Замзагуль Азаматқызы Аменова және «Қазақстан Республикасы Төтенше жағдайлар министрлігі Ақмола облысының төтенше жағдайлар департаменті Буланды ауданының төтенше жағдайлар бөлімі» РММ бастығының м.а. Самат Рашидұлы Бапишев өзара ынтымақтастық туралы меморандумға қол қойды. Жобаның мақсаты жастар мен өскелең ұрпақты әскери-патриоттыққа тәрбиелеу, жастарды Отанға қызмет етуге ынталандыруға бағытталған іс-шаралар кешені жоспарланған. Өткізіліп жатқан іс-шаралар жастарды жаңа патриотизм және ұрпақтар сабақтастығы рухында тәрбиелеуге, Қазақстан Республикасы Қарулы Күштерінің имиджін көтеруге бағытталатын болады.

Буланды аудандық жастар ресурстық орталығы.

* * *

Заключен меморандум о взаимном сотрудничестве

Директором «Молодёжного-ресурсного центра Буландынского района» отдела внутренней политики Буландынского района Замзагуль Азаматовной Аменовой и и.о. начальника РГУ «Отдела по чрезвычайным ситуациям Буландынского района ДЧС Акмолинской области МЧС Саматом Рашидовичем Бапишевым заключен меморандум о взаимном сотрудничестве в целях проекта – военно-патриотического воспитания молодежи и подрастающего поколения, запланирован комплекс мероприятий, направленный на продвижение молодежи на службу перед Отечеством «Елге қызмет – абыройлы міндет». Проводимые мероприятия будут направлены на воспитание молодежи в духе нового патриотизма и преемственности поколений, для поднятия имиджа вооруженных сил Республики Казахстан.

Молодежный ресурсный центр района.

ЫНТЫМАҚ, БІРЛІК ЖӘНЕ БЕЙБІТШІЛІК ДІНІ

Мейрімді Рахымды Алланың атымен бастаймын!

Он сегіз мың ғаламды жаратқан, бүкіл тіршілік иесіне жан салаған Аллаға сансыз шүкірлер болсын. Және соңғы Пайғамбарымыз Мұхаммед с.ғ.с. ға салауаттар мен сәлемдер болсын!

Алла қаласа, биыл Рамазан айы 1 наурызда басталады.

Пітір садақасы -655 тенге болып бекітілді.

Ал наурыз айының 26-нен 27-не қараған түн – қасиетті Қадір түні. наурыз – Ораза айт мерекесі.

* * *

Құрметті Бұланды ауданының мұсылмандары!

Сіздерді сағына күткен қасиетті Рамазан айымен құттықтаймын! Бұран мұсылмандар осынау мүбәрак аймен қимай қоштасып, ал келесі жылы құдды қырық жыл көрмеген қонағын күткендей құшақ жая қарсы алады екен. Өйткені бұл ай әрбір жанға иләһи мейрімнің бір сынығын сыйлайтын сауабы мол маусым. Алланың Елшісі с.ғ.с.:

«Адам баласының әрбір жақсылығы оннан жеті жүз есеге дейін көбейтіледі». Алла Тағала былай дейді: «Тек оразаның жөні бөлек. Оның сауабын мен Өзім беремін. Өйткені ол Мен үшін қызықтардан, ішіп-жемнен бас тартқан». Және осы айда мың айдан да қайырлы түн бар, осы түні құран түсе бастады. Ата бабаларымыз: «Әр келгенді Қыдыр біл, әр түніңді Қадір біл» деген. Осы күндермен түндерді құлшылықпен, ғибадатпен Еліміз үшін тілек тілеп өткізейік ағайын! Алла баршамыздың мінәжаттарымызбен дұғаларымызды қабыл, ұрпақтарымызды салиқалы еткелі! Әмин.

Т. ДАРГЕРХАН, Бұланды ауданы «Алтайбек ата» мешітінің бас имамы.

Туған ай төресі - Рамазан

Барша ғаламды жоқтан бар қылушы, бізге ризық-несібемізді беруші, нығметтерінің ең ұлысы Ислам, иман нығметтерін нәсіп қылушы және бізді мұсылмандардан етіп жаратқан Алла Тағалаға сансыз мақтаулар мен мадақтар болсын. Жаратушы Иеміздің соңғы елшісі, сүйікті Пайғамбарымыз Мұхаммадқа (с.ғ.с.), оның отбасына, сахабаларына және соларға қияметке дейін ізгілікте ерген әрбір момын мұсылманға Алла Тағаланың салауаты мен сәлемдері болғай.

Аллаһ тағала Мұхаммед (с.а.с.) ның үмметін басқа үмметтерден ардақты қылды. Оның бір айғағы Аллаһ тағала көптеген қасиетті күндерді тарту етуі. Күндердің сұлтаны Жұма, қасиетті айлар Ережеп, Шағбан, Рамазан оның ішінде қасиетті түн Қадір түні т.б.

Мұсылман қауымы үшін жылдың ең қасиетті әрі ерекше айы – Рамазан айы. Биылғы жылы Рамазан айы сәуірдің 24-нен бастау алады. Жыл сайын асыға күткен қасиетті Рамазан айына жеткенімізге Алла Тағалаға сансыз шүкірлер болсын. Барша мұсылман бауырларды Рамазан айының келуімен құттықтаймын.

Рамазан айы барлық айлардың сұлтаны. Басқа айлармен салыстыра қарағанда Рамазан айында мүміндерге ерекше мол сауап беріледі. Бұл айда ораза ұстаған адам жаны мен тәні тазаруы үшін жаман істер жасаудан тығу қажет. Пайғамбарымыз да (с.ғ.с.): «Рамазан келгенде жұмақтың қақпалары ашылып, тозақтың қақпалары жабылады әрі шайтан атаулының бәрі кісінделеді»-деген (Имам Бухари).

Ұлы ғұлама ғалым Хафиз ибн Раджаб: «Пайғамбарымыз (с.ғ.с.) өзінің сүйікті сахабаларын Рамазан айының келуімен құттықтайтын»-деген. Бұдан байқайтынымыз адамдардың бір-бірін Рамазан айының келуімен құттықтау, шарифатымызда құпталған амал екендігіне негіз болмақ. Салман Фариси атты сахаба (р.ғ.) былай дейді: «Алла Елшісі (с.ғ.с.) шағбан айының соңғы күндерінде айтқан құтбасында бізге былай деді: «Ей, адамдар, ұлы және қасиетті ай жақындады, төбелеріңе көлеңкесі түсті. Бұл айда мың айдан да қайырлы Қадір түні бар. Алла сол қасиетті айдың күндізінде оразаны парыз қылды, түндерінде нәпіл намазын заңды қылды. Бұл айда үлкенді-кішілі жақсылық жасаған адам басқа айларда бір парызды орындағандай сауап алады. Бұл айда бір парызды орындау — басқа айлардағы жетпіс парыз болып есептеледі. Бұл ай — Алла үшін аштық пен шөлдің, құлшылық пен тағаттың машақаттарына сабыр мен төзімділіктің айы. Сабырдың қайтарымы — жұмақ. Бұл ай — жәрдемдесу айы. Бұл ай — мүміндердің

ризығын арттыратын ай. Бұл айда кім ораза тұтқан мүмінге аузын ашатын бір нәрсе беретін болса, жасаған бұл ісі күнәларының кешірілуіне және тозақтан құтылауына себеп болады. Ораза тұтқан адамның сауабы азаймастан соның алатындай сауабына ие болады»,- деді.

Бұл ай жылына бір рет келетін зор мүмкіндік. Сондықтан ғибадат айында ерекше рухани күйде іс-амалдарды електен өткізіп, иманды жаңартуға, ізгілік істер арқылы жүректі жұмсартуға тырысу қажет. Жәнеде қандайда бір жаман әдеттер болса, осы айда одан арылу мүмкіндігі туып тұр. Ал осы бір мүмкіндікті кәдеге жарата алмау нағыз немқұрайлылықты білдіреді.

Алла Тағала оразаны бұрын өткен Пайғамбарлардың (ғ.с.) қауымдарына парыз еткеніндей, пайғамбарымыз Мұхаммадтың (с.ғ.с.) да үмбетіне, яғни біздерге де рамазан айында 30 күн ораза ұстауды парыз етті. Бұған байланысты Құран Кәрімде былай делінген: «Ей, иман келтіргендер! өздеріңнен бұрынғыларға ораза ұстау міндет етілгендей, сендерге де ораза тұту парыз етіледі. Мүмкін тақуалыққа қол жеткізерсіңдер» (Бақара сүресі, 183 аят).

Исламның бес парызының бірі – Рамазан айында ораза тұту. Сондықтан да дінімізде оған ерекше мән беріледі. Себебі, ол сенімнің бір бөлігін құрайды. Пайғамбарымыз Мұхаммед (с.ғ.с.): «Ораза – шыдамның жартысы, ал шыдам - сенімнің жартысы»-деген. Оразаны басқа ешқандай құлшылықтармен салыстыруға болмайды. Өйткені, Алла Тағала пайғамбарымыз Мұхаммедке (с.ғ.с.): «Адамның барлық жақсы, хайырлы істерін Алла он есе, тіпті одан да жоғары бағалайды. Бірақ ораза не үшін тұтылған болса, сол үшін сауабын, сыйын молынан беремін»-деп айтқаны белгілі. Сондықтан ораза қарсаңында алғаш ауыз бекіткісі келетін бауырларымызға тағы да Алла Тағаланың осы бір үкімін естеріне сала кеткім келеді.

Иә, осындай нығметтер жасырынған айдың қадірін біліп, әрбір сәтін құр қалмау үшін мүмін барын салады. Сондықтан да Пайғамбарымыз (с.ғ.с.) бір хадисінде: «Егер адам баласы рамазан айының не екенін лайықты түрде түсіне білсе, бір жылдың бастан-аяқ Рамазан болуын қалар еді»,-деген.

Олай болса, құрметті қауым, Алла тағала баршамызды Рамазан айына дін аман жеткізіп, қасиетті айдың нұрына шомылып, қасиетті қадір түннің берекесіне бөленуімізді нәсіп етсін. Еліміз аман, жұртымыз тыныш болсын!

ҚМДБ төралқасының шешімі бойынша биылғы пітір садақаның мөлшері 655 тг болып бекітілді.

muftyat.kz

Рамазан 2025 Ораза кестесі

Һижри 1446 жыл

МАКИНСК ҚАЛАСЫ								
РАМАЗАН АЙЫ	АПТА КҮНДЕРІ	НАУРЫЗ	ТАҢ (Сәресі бітетін уақыты)	КҮННІҢ ШЫҒУЫ	БЕСІН	ЕКІНТІ	АҚШАМ (ауызашар уақыты)	ҚҰПТАН
1	Сенбі	1 Наурыз	05:31	07:00	12:36	16:08	18:02	19:31
2	Жексенбі	2 Наурыз	05:29	06:58	12:35	16:10	18:04	19:33
3	Дүйсенбі	3 Наурыз	05:27	06:56	12:35	16:11	18:06	19:35
4	Сейсенбі	4 Наурыз	05:25	06:53	12:35	16:13	18:08	19:37
5	Сәрсенбі	5 Наурыз	05:22	06:51	12:35	16:14	18:10	19:38
6	Бейсенбі	6 Наурыз	05:20	06:49	12:35	16:16	18:11	19:40
7	Жұма	7 Наурыз	05:18	06:46	12:34	16:18	18:13	19:42
8	Сенбі	8 Наурыз	05:15	06:44	12:34	16:19	18:15	19:44
9	Жексенбі	9 Наурыз	05:13	06:42	12:34	16:21	18:17	19:46
10	Дүйсенбі	10 Наурыз	05:11	06:40	12:34	16:22	18:19	19:48
11	Сейсенбі	11 Наурыз	05:08	06:37	12:33	16:24	18:20	19:50
12	Сәрсенбі	12 Наурыз	05:06	06:35	12:33	16:25	18:22	19:52
13	Бейсенбі	13 Наурыз	05:03	06:33	12:33	16:27	18:24	19:53
14	Жұма	14 Наурыз	05:01	06:30	12:33	16:28	18:26	19:55
15	Сенбі	15 Наурыз	04:58	06:28	12:32	16:30	18:28	19:57
16	Жексенбі	16 Наурыз	04:56	06:25	12:32	16:31	18:29	19:59
17	Дүйсенбі	17 Наурыз	04:53	06:23	12:32	16:33	18:31	20:01
18	Сейсенбі	18 Наурыз	04:51	06:21	12:31	16:34	18:33	20:03
19	Сәрсенбі	19 Наурыз	04:48	06:18	12:31	16:35	18:35	20:05
20	Бейсенбі	20 Наурыз	04:46	06:16	12:31	16:37	18:37	20:07
21	Жұма	21 Наурыз	04:43	06:14	12:30	16:38	18:38	20:09
22	Сенбі	22 Наурыз	04:41	06:11	12:30	16:40	18:40	20:11
23	Жексенбі	23 Наурыз	04:38	06:09	12:30	16:41	18:42	20:13
24	Дүйсенбі	24 Наурыз	04:35	06:07	12:30	16:42	18:44	20:15
25	Сейсенбі	25 Наурыз	04:33	06:04	12:29	16:44	18:45	20:17
26	Сәрсенбі	26 Наурыз	04:30	06:02	12:29	16:45	18:47	20:19
27	Бейсенбі	27 Наурыз	04:27	05:59	12:29	16:47	18:49	20:21
28	Жұма	28 Наурыз	04:25	05:57	12:28	16:48	18:51	20:24
29	Сенбі	29 Наурыз	04:22	05:55	12:28	16:49	18:52	20:26

ЕСКЕРТУ:

- Оразаға ниет: Алла Тағаланың разылығы үшін таң атқаннан күн батқанға дейін рамазан айының оразасын ұстауға ниет еттім.
- Ауызашар дұғасы: Уа, Жаратқан Ием! Сенің разылығың үшін ораза ұстадым, Саған иман келтірдім, Саған тәуекел еттім, Сен берген ризықпен ауыз аштым. Уа, кешірімді Алла! Менің бұрыңғы және кейінгі күнәларымды кешірі!
- Сақтық үшін сәресін 10 минут ерте жабу.
- Пітір садақасы жан басына 655 теңге.
- Пітір садақа және садақаны Kaspi.kz, Halyk Homebank, ForteBank, Банк ЦентрКредит, Astana-Plat, Bereke Bank мобильді қосымшалары және Қазпошта арқылы аударуға болады.
- Қадір түні – наурыз айының 26-нан 27-не қараған түн.
- Ораза айт – 30 наурыз.

Рамазан кестесін MuftyatBot телеграм ботынан жүктеп алыңыз

Call орталық 24/7 +7(707)233 30 30

«Келешек» бірыңғай ерікті жинақтау жүйесі және оның іске асырылуы

Мемлекет басшысының 2023 жылғы 1 қыркүйектегі «Әділетті Қазақстанның экономикалық бағыты» атты Қазақстан халқына Жолдауында айтылған тапсырмасын іске асыру үшін «Келешек» бірыңғай ерікті жинақтау жүйесі (бұдан әрі – Келешек) әзірленді.

Келешектің негізгі моделі мемлекеттік білім беру жинақтау жүйесінің (МБЖЖ) қолданыстағы алаңы шеңберінде іске асырылатын болады. 2013 жылдан бастап 77 мыңнан астам банктік салымдар мен сақтандыру шарттары ашылды.

Келешектің тартымдылығын арттыру мақсатында ағымдағы күнтізбелік жылы 5 жасқа толған балаларға 60 АЕК (221 520 теңге) және жетім балалар үшін 120 АЕК (443 040 теңге) мемлекеттен бастаушы білім беру капиталын белгілеу, барлық балалар үшін жыл сайын 5% барлық

балалар үшін, 7% Халықтың әлеуметтік осал топтары санатына жататын балалар (ХӨОТ) үшін мемлекеттік сыйлықақы төлеу көзделген.

Келешек сонымен қатар ата-аналардың балаларды оқыту траекториясын құруға қатысуын көздейді және сол арқылы оларда ақшалай жинақ мәдениетін қалыптастырады.

Келешек шоттарын Екінші деңгейдегі банктерде және балаларға арналған МБЖЖ қатысушылары болып табылатын сақтандыру компанияларында ашуға болады. Қазіргі уақытта МБЖЖ саласындағы белсенді серіктестер: «Отбасы банкі», «Халық Банкі», «Jusan Вапк», «Нұрбанк», сондай-ақ «ВТБ Банк». Бұдан басқа, Келешекті енгізумен Bank RBK, Еуразиялық банк, Bereke Bank және «Қазпошта» ұлттық пошта операторы да жұмыс істейтін болады. Бұдан

басқа, МБЖЖ шеңберінде 5 сақтандыру компаниясымен ынтымақтастық жүзеге асырылады. Ынтымақтастық тек жұмыс істеп тұрған тұрақты қаржы ұйымдарымен ғана жүзеге асырылады.

Осыған байланысты, ата-аналар осы шоттарды ашқаннан кейін жыл сайын ХӨОТ балалары үшін 12 АЕК және қалған балалар үшін 24 АЕК мөлшерінде ең төменгі жарна төлеуі тиіс.

Заңнамалық негізде банктер сыйақысының ең төменгі мөлшері белгіленеді. Мәселен, 1 жылға дейінгі мерзімде жасалған салымдар үшін 200 базистік тармақтан (- 2%) төмен емес (мысалы, егер ҰБ базалық мөлшерлемесі 15% болса, онда жылдық тиімді мөлшерлеме 13%-дан төмен болмауы тиіс), бір жылдан астам жасалған салымдар үшін 300 базистік тармақтан (- 3%) төмен емес (мысалы, егер ҰБ базалық

мөлшерлеме 15% болса, онда жылдық тиімді мөлшерлеме 12% - дан төмен болмауы керек). Бұл ретте, осы салымдардағы ақшаны қазақстандық депозиттерге кепілдік беру қоры, ал сақтандыру төлемдерінің сомасын Сақтандыру төлемдеріне кепілдік беру қоры сақтандырады.

Мектеп аяқталғаннан кейін жинақталған қаражатты еліміздің колледждері мен жоғары оқу орындарында және шетелде оқуға пайдалануға болады. Грант алған жағдайда жинақталған қаражатты басқа білім беру қажеттіліктеріне немесе білім алу үшін аударуға болады, қаражатты үшінші тұлғаға аударуға, жинақтауды жалғастыруға, оларды тұрғын үйге пайдалануға, сондай-ақ білім туралы құжат ұсынылған жағдайда жинақталған қаражатты алуға болады.

Осылайша, ата-аналардың жинақтаған қаражаты мемлекеттен бастапқы білім беру капиталын, жыл сайынғы мемлекеттік сыйлықты, инвестициялық табысты (банктердің сыйақысын), сондай-ақ «Ұлттық қор-балаларға» жобасы шеңберінде қалыптастырылған жинақтарды ескере отырып, сапалы білім алуға немесе тұрғын үй жағдайларын жақсартуға мүмкіндік береді.

Осыған байланысты, нысаналы мақсатқа жеткеннен кейін – білім алу (ТЖКБ немесе ЖО дипломы), салымшы «Ұлттық қор – балаларға» жобасына ұқсас тұрғын үй жағдайларын жақсартуға жинақталған қаражатты аударудың қосымша құқығын пайдалана алады.

ҚР Ғылым және жоғары білім министрлігінің баспасөз қызметі.

ЖОЛДАУДАҒЫ БАСЫМДЫҚТАР – ПРИОРИТЕТЫ ПОСЛАНИЯ

1 наурыз - Алғыс айту күні

Алғыс айту күні: тарихы мен тағылымы

1 наурыз – Алғыс айту күні. 2016 жылдың 14 қаңтарында 1 наурыз елімізде Алғыс айту күні деп жарияланды. Осыдан 30 жыл бұрын 1 наурызда Қазақстан халқы Ассамблеясы құрылғанын ескерсек, Алғыс айту күнінің нәліктен дәл осы күні тойланатынын түсінеміз. Бұл – Қазақстан халқын біріктіруге бағытталған, еліміздің тарихына құрмет көрсетіп, барлық ұлт пен ұлысты бір шаңырақ астына топтастыратын күн. Азаматтардың бір-біріне құрмет көрсетіп, алғыс айтамын мереке. Қазіргі таңда отанымыздың түкпір-түкпірінде әртүрлі ұлт өкілдері ел ертеңіне үлес қосып, еңбек етіп, бейбіт өмір сүріп жатыр. Бүгінгі мерекеге орай, бұл мейрамның тарихы мен тағылымына назар аударып шолу жасап көрейік.

* * *

Алғыс айту күнінің қысқаша тарихы

Қазақстан халқы бұл мейрамды алғаш рет 2016 жылы атап өтті. Алғыс айту күнінің этносаралық өзара іс-қимылдың бірегей институты – Қазақстан халқы Ассамблеясының құрылған күнімен сәйкес келуінің астарында терең мән бар. Өткен ғасыр ауыр нәубетпен сыналған ғасыр болды.

Екінші дүниежүзілік соғыс кезінде Кеңес режимі батыс шекарадағы халықтарды «сатқындық жасауы мүмкін» деген жаламен күштеп көшіре бастады. Бұдан бөлек Қиыр Шығыстағы азғантай корей диаспорасын да айдауға салды. Осы кезде қазақ даласына түрлі ұлттарды жаппай күштеп көшіру басталды.

1946 жылы Кеңес одағында жер аударылған халықтардың жалпы саны 2,5 миллионға жеткен. Кейбір деректерде үш миллионға жуықтаған деп көрсетіледі. Ал осының ішінде Қазақстан аумағына жер аударылғандары 1 миллион 200 мың адам екен. Алайда құжаттарға сүйеніп елімізге көшірілген халықтың нақты санын айту өте қиын. Себебі қоныс аударушыларды әр ай сайын қайта тіркеу, оның ішінде жаңадан қосылғандармен араластырып тіркеу, бір отбасын басқа жерге қайта көшіріп жіберу, туыстардың бөлініп кетуі, кейбір отбасының қайта қосылуы секілді жағдайлар өте көп кездесетін еді. Әр жылдары 800 мыңдай неміс, 102 мың поляк, Солтүстік Кавказ халықтарының 550 мың өкілдері, Қиыр Шығыстан

18,5 мың корей отбасы жер аударып, көшіп келуге мәжбүр болған деген деректер бар. Жер аударылғандар қазақ даласында көбіне егін шаруашылығымен, мал өсірумен айналысты. Кейін барлық өнеркәсіп саласына атсалысты. Бұл өз кезегінде Қазақстан экономикасының дамуына мол үлес қосты.

Кейін 1957 жылы күштеп жер аударылған халықтардың өз отандарына қайтуына рұқсат берілді. Соған қарамастан, олардың көбі қазақ жерінде қалып қойды. Кавказ халықтары мен немістерге, түріктерге ғана өз жерлеріне қайтуға мүмкіндік берілмеді. Жер аударылғандар Сталиннің өлімінен кейінгі Хрущевтің «жылмығы» жылдарында жағдай түзеле бастады. Осы кезде күштеп қоныс аударылған халықтардың қазақ жерінде туып-өскен жаңа буыны өсіп, өркендеді, олар әр салада кәсіп етті. Қазақстан тәуелсіздік алғаннан кейін де Қазақстанды өз отаны санайтын буын ел үшін қызмет етіп жатыр.

Міне, Алғыс айту күнінің тарихы әріде жатыр. Көктемнің алғашқы күнімен қатар келген бұл күннің басты мазмұны қазақ еліне кезіндегі қолғабысы мен қайырымды ісі үшін алғыс айтуды білдіреді. Түрі, діні, тілі, мәдениеті, салт-дәстүрлері басқа этнос өкілдерін бөтенсімей, егейіспей көкірегіне басқан қазақтың шексіз мейірімі мен жүрегінің кеңдігін, қазақтың өзі де осындай ұлы нәпірдің арасында жоғалып кетпей сақтап қалған қасиетін де ерекше атап өту керек.

Бүгінде Алматы, Батыс Қазақстан, Жамбыл және Түркістан облыстарында «Қазақ еліне мың алғыс» атты монументтер бой көтерген. Бұл ескерткіштерді еліміздегі түрлі этностық топтар басына күн туған кезде бауырына басқан қазақтың жері мен еліне алғыс ретінде өз бастамаларымен тұрғызған болатын. Сонымен қатар елорда төрінде «Қазақ Елі» монументінің де бой көтеруі қазақ ұлтының айналасына топтасу идеясын күшейте түсті.

* * *

Алғыс айту күні әлем елдерінде қалай тойланып жүр?

Алғыс айту күні тек біздің елімізде ғана емес, әлемнің түкпір-түкпірінде де атап өтіліп жүр. Мысалы, АҚШ-қа назар аударсақ, Әлемдік жылнамада 1621 жылы ағылшын колонистерінің бастамасымен күнтізбеге «ризашылық» білдіретін күн енгізіледі. Қаһарлы қыста

аштықтан зардап шеккен жұрттың көңіл-күйін көтеру үшін губернатор Уильям Брэдфорд Алғыс айту күнін белгіледі. Айналадағы басқа да көршілер бұл игі дәстүрді жақсы ықыласпен қабылдады. Қараша айының төртінші бейсенбісінде атап өтілетін мереке астық жинау мезгілімен тұспа-тұс келеді. АҚШ-тағы бұл айтулы күні әр шаңырақтың мерекелік дастарханында көкөністер мен күркетауық тұрады. Ұлттық күнтізбеге енген осы мерекенің түпкі идеялық мәні америкалықтардың өз Конституциясына ризашылық білдіруіне негізделген. Осылайша, Алғыс айту күні нағыз ұлттық мереке ретінде 1863 жылы АҚШ-тағы Азамат соғысы кезінде тараптарды бір дастарханға шақырудан басталды. Өзара келіссөзді жандандыруға себепші болды. Ал 1957 жылдан бері Канадада да Алғыс айту күні қазанның екінші дүйсенбісінде аталып келеді. Канадада бұл мерекенің шығу тарихы ауыл шаруашылығы өнімдерін жинаудан бастау алады. Германияда алғыс айту мейрамын «Erntedankfest» деп атайды, ол қазан айының алғашқы жексенбісінде егін алқабында тойланады. Келесі жылы да егін түсімі осылай мол болсын деген ниетпен тамаша табиғатқа, орман, көкөніс, жеміс-жидек тарту еткен тағдырға алғыс айтады. Дастарханға Германияның дәстүрлі тағамдарын, жаңа піскен көкөніс, жеміс-жидек, дәнді-дақыл, өзге де дәмді-тәттілерді қойылады. Бұдан бөлек Израиль халқы да Суккот мерекесі – алғыс айту күнін 3000 жылдан бері тойлап келеді. Шөл далада ауырмай-сырқамай, аман-сау өмір сүретініне, тағдырға алғыс айтады.

kaz.inform.kz.

Фото: baq.kz.

Что посеем, то и пожнем

Международная конференция «День семян «Тұқым-2025» в Кокшетау собрала агрономов, экспертов и исследователей из разных уголков Казахстана, ближнего зарубежья и европейских государств. Участники выставки семян высококачественных культур оценили достижения отечественной и зарубежной селекции.

Заместитель акима области Мурат Балпан отметил важность подобной площадки для обмена опытом и знаниями.

– Качественные семена являются основополагающим фактором, обеспечивающим высокий уровень урожайности. В прошлом году аграрии региона достигли хороших результатов, что было обусловлено строгим соблюдением агрономических технологий, увеличением площади посева элитных семян и успешной реализацией программ государственной поддержки, – отметил Мурат Сагатович. – Без преувеличения можно сказать: четверть каравая страны приходится на акмолинский хлеб. Поэтому хорошие семена сегодня – это хороший урожай завтра.

Ученые и специалисты на совещании обсудили вопросы, касающиеся повышения качества семян, внедрения современных селекционных технологий, инновационных методов обработки и совершенствования сортов для увеличения урожайности. В центре внимания – богатый опыт акмолинских аграриев.

Об особенностях районирования сортов

основных сельскохозяйственных культур в северных областях Казахстана рассказал председатель государственной комиссии по сортоиспытанию Талгат Ажгалиев:

– Если несколько лет подряд поступало около 200 заявок о регистрации новых сортов и гибридов, то в прошедшем году их число превысило 330. Возрастает и количество иностранных сортов.

Налажено сотрудничество с Россией, Украиной, Германией, Францией, активно подаются заявки и китайские селекционеры. Внимание акмолинских аграриев смещается с зерновых в сторону масличных и бобовых культур – сои, подсолнечника, льна, рапса, чечевицы...

Руководитель республиканской палаты семеноводов Фарид Абитаев отметил основные направления сотрудничества государства и бизнеса в области семеноводства.

– Для любого крестьянина важна экономическая сторона. Какую культуру выбрать, чтобы получить высокий урожай и, как следствие, хороший доход? Приходится учитывать многие факторы, оглядываясь и на ближайших соседей. Далеко ходить не надо: в последние годы сильным конкурентом северной пшенице становится южная, в России наращивают производство чечевицы... Все это влияет на цены, а значит, заставляет прогрессивных фермеров обращать внимание на другие культуры, – подчеркнул он.

Примером в этом может служить Зерендинский район, где успешно выращивают сою, достигая урожайности 20 центнеров с гектара. Продукцию высокого качества охотно покупает Китай.

Немаловажную роль в селекционных достижениях играет НПЦЗХ им. А.И. Бараева, ученые которого выводят новые сорта сельскохозяй-

ственных культур. Одним из примеров успешной работы ученых центра является сорт яровой мягкой пшеницы «Таймас», который в прошлом году стал символом инноваций в селекции и адаптации к климатическим вызовам Казахстана. Используются сорта, как «Любава 25», «Айгуль», «Дамсинская».

Также на конференции была представлена информация о новых сортах перспективных сельскохозяйственных культур, разработанных как иностранными, так и отечественными селекционерами.

– Мы предлагаем семена подсолнечника, сои, гороха, многолетних трав казахстанской селекции. ТОО «Опытное хозяйство масличных культур» Восточно-Казахстанской области занимается семеноводством с 1969 года, мы накопили колоссальный опыт и нам есть что предложить северным аграриям: мы районировали 16 сортов подсолнечника, пять сортов сои, один сорт масличного льна, – отметил заместитель директора по продажам Нурбек Нурбагиев.

Большим интересом у акмолинских аграриев пользуются семена из России из-за схожих климатических условий, показателей почвы и других аспектов растениеводства. Сельхозтоваропроизводители в первую очередь интересуются новыми сортами яровой пшеницы, ячмень, овес, горох, чечевица и многолетние травы – донник и коостер.

– Необходимость таких мероприятий очевидна. Такие встречи помогают налаживать контакты в сфере сельского хозяйства, обмениваться знаниями и опытом. Еще до начала конференции у нас уже разобрались почти все демонстрационные образцы семян, – поделились представители Омского аграрного научного центра. – Мы не только представляем новые культуры, адаптированные к непростым для земледелия условиям, но и экспериментальный завод, который производит почвообрабатывающую технику – сеялки, бороны, культиваторы...

По мнению участников Дня семян, международная конференция стала важным шагом на пути к развитию аграрной науки и повышению эффективности сельского хозяйства.

Н. ЯКОВЛЕВА, «Акмолинская правда», фото Н. БЕКТУРГАНОВА.

Халықтың назарына!

«Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы» ҚР Кодексіне «Энергетикалық сусындарды тұтыну профилактикасы және тұтыну шектеуі» 108-1-бапты енгізген «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне ойын бизнесі, лотерея қызметі, денсаулық сақтау, мемлекеттік еңбек инспекциясы, мемлекеттік бақылау және артық заңнамалық регламенттеуді болғызбау мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» Заңға қол қойылып, онда мынадай нормалар көзделген:

- 1) энергетикалық сусындарды 21 жасқа дейінгі адамдарға сатуға тыйым салу;
- 2) сауда автоматтары, өзге де электрондық немесе механикалық құрылғылар арқылы сатушының тікелей қатысуынсыз сатуға тыйым салу;
- 3) егер құжат ұсынылмаған болса, сатып алушының 21 жасқа толғанына күмән туындаған және энергетиктерді сатудан бас тартқан жағдайда жеке куәлік беру туралы талап;
- 4) энергетикалық сусындарды сату жүзеге асырылатын орындарда «Энергетикалық сусындарды 21 жасқа дейінгі адамдарға сатуға тыйым салынады» деген жазуды орналастыру;
- 5) «энергетикалық сусындар» ұғымы.

Бұл нормалар ағымдағы жылдың 1 қаңтарынан бастап қолданысқа енгізілді және орындалуға жатады.

Ақмола облысының ішкі саясат басқармасы.

* * *

К сведению населения!

В Кодекс РК «О здоровье народа и системе здравоохранения» введена новая статья 108-1 «Профилактика и ограничение потребления энергетических напитков», где предусмотрены следующие нормы:

- 1) запрет продажи энергетических напитков лицам до 21 года;
- 2) запрет на продажу без непосредственного участия продавца посредством торговых автоматов, иных электронных или механических устройств;
- 3) требование о предоставлении удостоверения личности в случае сомнения в достижении покупателем 21 года и отказе в продаже энергетиков, если документ не был предоставлен;
- 4) размещение надписи «Запрещена продажа энергетических напитков лицам в возрасте до 21 года» в местах, где осуществляется продажа энергетических напитков;
- 5) понятие «энергетических напитков».

Данные нормы введены в действие с 1 января т.г. и подлежат исполнению.

Управление внутренней политики Акмолинской области.

ҚҰҚЫҚТЫҚ БІЛІМ БЕРУ – ПРАВОВОЙ ВСЕОБУЧ

Қазақстан: азаптауға қарсы күрестегі түбегейлі өзгерістер және адам құқықтарын қорғау

Әрбір адамның азаптаудан және қатыгез қарым-қатынастан қорғау құқығы «Адам құқықтарының жалпыға бірдей декларациясында» және Қазақстан қосылған бірқатар халықаралық құжаттарда, соның ішінде «Азаптауға қарсы конвенцияда», «Азаматтық және саяси құқықтар туралы халықаралық пактіде» және «Азаптауға қарсы конвенцияға Факультативтік хаттамада» бекітілген адамның абсолютті құқығы болып табылады.

Соңғы жылдары Қазақстан азаптауды жою және адам құқықтарын қорғаудың тиімді жүйесін құру жөнінде елеулі қадамдар жасады. Мемлекет басшысының тапсырмасы бойынша басталған ауқымды реформалардың арқасында азаптауға қарсы күрес жүйесі түбегейлі өзгерістерге ұшырап, барынша ашық әрі тиімді бола түсті.

Негізгі қадамдардың бірі заңнаманы күшейту болды. Қылмыстық кодекстің осындай қылмыстар үшін жауапкершілікті күшейте отырып, «азаптау» және «қатыгездік» ұғымдарын нақты бөліп, жетілдірілді.

Тергеудің объективтілігі мен тәуелсіздігін қамтамасыз ету үшін азаптау істерін енді тек прокуратураның тергеуінде болады, бұл әділеттіліктің бейтараптығы мен әділдігіне кепілдік береді.

Сотқа дейінгі тергеп-тексеру жүйесіндегі жаңа стандарттар, мысалы, жауап алулар мен сот отырыстарының міндетті бейнежазбалары ашықтық деңгейін едәуір арттырды және ықтимал теріс қылықтардың алдын алуға көмектесті.

Бұдан басқа, қылмыстық-атқару жүйесінің (ҚАЖ) мекемелерінде және «соқыр аймақтарды» алып тастайтын полиция органдарында «үздіксіз бейнебақылау» жүйесін енгізу азаматтардың және құқық қорғау органдары қызметкерлерінің құқықтарын қорғаудың маңызды құралына айналды.

Сотталғандарды медициналық қамтамасыз ету саласында да елеулі өзгерістер болды.

2023 жылы пенитенциарлық мекемелердің медициналық қызметі Денсаулық сақтау министрлігіне берілді,

бұл медицина қызметкерлерінің тәуелсіздігін және медициналық көмектің жоғары деңгейін қамтамасыз етті. Енді сотталғандардың құқықтарын қорғауда маңызды рөл атқаратын күш пен арнайы құралдарды қолданғаннан кейін міндетті медициналық тексерулер мен куәландырулар жүргізілуде.

Маңызды қадам шағым берудің ыңғайлы тетіктерін құру болды. Барлық колонияларда бейнетіркеу мүмкіндігімен «электрондық өтініштер беруге арналған терминалдар» орнатылған, бұл келіп түскен барлық өтініштерге жедел ден қоюға кепілдік береді. Қабылданған шаралар айтарлықтай нәтиже берді.

2024 жылы тіркелген азаптау фактілерінің саны өткен жылмен салыстырғанда 50% - ға қысқарды, ал тоқтатылған істер саны 40% - ға төмендеді.

Бұл ретте сотқа берілген істердің үлесі 34% - ға дейін өсті, бұл қылмыстарды ашудың жоғары деңгейін және жазаның сөзсіздігін көрсетеді.

Алдын алушы маңызды құралдарының бірі «Омбудсмен» моделі бойынша он жылдан астам табысты жұмыс істеп келе жатқан «Ұттық алдын алу тетігі (ҰАТ)» болды.

ҰАТ мониторингіндегі объектілер саны шамамен алты есеге — 597-ден 3,5 мыңға дейін өсті.

20 өңірлік топтың құрамында дәрігерлерді, құқық қорғаушыларды және әлеуметтік қызметкерлерді қоса алғанда, 105 тәуелсіз маман жұмыс істейді, олардың қызметі мемлекеттік органдардан дербес жүзеге асырылады, бұл тексерулердің объективтілігі мен бейтараптығына кепілдік береді.

Соңғы екі жылда жабық мекемелерге 5 мыңнан астам бару жүргізілді, олардың нәтижелері бойынша мемлекеттік органдарға ұстау және медициналық қызмет көрсету жағдайларын жақсартуға бағытталған 6 мыңнан астам ұсынымдар жіберілді.

ҰАТ-мен қатар, 2023 жылдан бастап өңірлерде ұсынымдардың орындалуы-

на мониторинг жүргізетін Омбудсмен өкілдері өз мандатын табысты іске асыруда, сондай-ақ адам құқықтарын қорғау мәселелері бойынша оқыту мен ағарту жұмыстарын жүргізуде. Екі жыл ішінде олар 1,5 мыңға жуық сапарды жүзеге асырды және 1,6 мыңнан астам ұсыныстар берді, олардың көпшілігі қысқа мерзімде аймақтық деңгейде жойылады.

Қабылданып жатқан шаралар халықаралық қоғамдастықтың жоғары бағасына ие болды. Қазақстан «БҰҰ әмбебап мерзімді шолуында» ұлттық баяндама ұсынды, онда азаптауға қарсы күрес саласындағы реформалар әділ қоғам құру жолындағы елеулі қадам деп танылды.

Бүгінде Қазақстан адам құқықтарын қорғау қағидаттарына өзінің адалдығын көрсетіп, осы бағыттағы дәйекті жұмысын жалғастыруда.

Жүргізіліп жатқан реформалар халықаралық міндеттемелердің сақталуын қамтамасыз етіп қана қоймай, әділетті және гуманитарлық қоғам үшін жағдай жасай отырып, азаматтардың өміріне оң әсер етеді. Алда әлі де көптеген міндеттер тұр және оларды шешу мемлекеттің, азаматтық қоғамның және халықаралық серіктестердің бірлескен күш-жігерімен ғана мүмкін болады.

Г. ЖӨНІБЕКОВА, Қазақстан Республикасындағы Адам құқықтары жөніндегі уәкілдің Ақмола облысы бойынша өкілі.

Что такое мошенничество?

Мошенничество - это хищение чужого имущества или приобретение права на чужое имущество путем обмана или злоупотребления доверием или, иными словами, обманной способ добычи денежных средств или других ценностей, основанный на доверчивости граждан. Интернет-мошенничество - это те же действия, но совершенные в интернете, или с помощью интернета.

Рассмотрим, какие есть основные признаки мошенничества в интернете:

навязчивая реклама, обещающая огромный доход без вложения знаний и большого труда; требование ввода ваших персональных данных на сомнительных ресурсах;

требование отправки SMS; заманчивые предложения, приходящие через почту от незнакомых людей; анонимность, сокрытие сборщиком своей личности и информации о себе.

Среди видов мошенничества по большей части опасность сегодня представляет вовсе не высокотехнологичный взлом, а социальная инженерия.

Проще говоря, это когда мошенники создают стрессовую ситуацию

манипулируют вами, иными словами, вводят человека в состояние паники, не давая обдумать и трезво оценить ситуацию

Каким образом создаются данные ситуации? Вам могут позвонить с фразой:

«У вас заблокировалась карта», «С Вашей карты были списаны денежные средства», «На Вас был оформлен кредит», «Ваш родственник попал в беду и ему нужна помощь» и т.д.

Таким образом, создается ситуация из разряда «Торопись, есть угроза». Самое главное не торопитесь, сохраняйте спокойствие и не делайте поспешных решений, которые смогут повлечь за собой серьезные проблемы.

В случае, если Вы все-таки попались на уловки интернет-мошенников, то рекомендуем срочно обратиться за юридической помощью к специалисту.

А. ДЖУМАНОВА, юридический консультант Палаты юридических консультантов Ақмолинской области.

СҰРАҚ-ЖАУАП

1. Химтазарту өткізген затты жоғалтты және өз еркімен ақшаны қайтарудан бас тартты. Мен жоғалғаны туралы өтініш жаздым. Бірақ, аталған кәсіпорынның әкімшілігі тарапынан еш әрекет болмады. Сотқа берейін дегенмін. Қуыным-талабында «Тұтынушылардың құқықтарын қорғау туралы» Заңы мен ҚР АҚ қай бабына сүйену қажет?

Жауап: «Тұтынушылардың құқықтарын қорғау туралы» ҚРЗ 31-бабы 1-тармағы сәйкес сатушы (дайындаушы, оындаушы) тауардағы (жұмыстағы, көрсетілген қызметтегі) құрастыру, рецептілік немесе өзге де кемшіліктер салдарынан не тауар (жұмыс, көрсетілген қызмет) туралы толық емес, дұрыс емес немесе уақытлы берілмеген ақпарат салдарынан тұтынушының өміріне, денсаулығына және (немесе) мүлкіне келтірілген зиянды толық көлемде өтеуге міндетті, сондай-ақ талап берілген күннен бастап күнтізбелік он күн ішінде тұтынушыға зиянды өтеу туралы жауап беруге не тұтынушының талаптарын қанағаттандыру үшін тиісті шаралар қолдануға тиіс.

Оның кінәсіне және тұтынушының онымен шарттық қатынастарда болғандығына немесе болмағандығына қарамастан, келтірілген зиян сатушының (дайындаушы, оындаушының) өтеуіне жатады.

2. Менің әкем флэшкадан фильм көру үшін 40-дюмдік теледидар сатып алды. Бірақ, соңынан белгілі болғандай, онда USB үшін ұяшық болмай шықты. Дүкенде теледидарды кері қайтарып алудан бас тартты. Бұл заңға сәйкес пе?

Жауап: Жоқ бұл заңсыздық «Тұтынушылардың құқықтарын қорғау туралы» ҚР заңының 13-бабы 3,4-тармағы сәйкес егер тұтынушы шарт жасасу кезінде сатушыға (оындаушыға) тауарды иеленудің (жұмысты орындаудың, қызмет көрсетудің) нақты мақсаттары туралы хабардар етсе, оның тиісті сападағы, осы мақсаттарға сәйкес пайдалануға жарамды тауарды (жұмысты, көрсетілетін қызметті) алуға құқығы бар.

Тауарды үлгісі және (немесе) сипаттамасы бойынша сату кезінде тұтынушының үлгіге және (немесе) сипаттамаға сай келетін тауарды алуға құқығы бар.

«Қазақстан Республикасы Сауда және интеграция министрлігінің Ақмола облысы бойынша сауда және тұтынушылардың құқықтарын қорғау департаменті» РММ.

***

ВОПРОС-ОТВЕТ

1. Химчистка потеряла сданную вещь и отказывается в добровольном порядке вернуть деньги. Я написала заявление об утрате. Но никакой реакции со стороны администарции данного предприятия не следовало. Хочу подать иск в суд. На какую статью Закона «О защите прав потребителей» и Гражданского кодекса РК необходимо опираться и искомом заявлении?

Ответ: Согласно п.1 ст. 31 Закона «О защите прав потребителей» продавец (изготовитель, исполнитель) обязан в полном объеме возместить вред, причиненный жизни, здоровью и (или) имуществу потребителя вследствие конструктивных, реуептурных или иных недостатков товара (работы, услуги) либо вследствие неполной, недостоверной или несвоевременной информации о товаре (работе, услуге), также в течение десяти календарных дней со дня подачи требования должен дать ответ потребителю о возмещении вреда либо принять соответствующие меры для удовлетворения требований потребителя. Причиненный вред подлежит возмещению продавцом (изготовителем, исполнителем) независимо от его вины и от того, состоял ли потребитель с ними в договорных отношениях или не состоял.

2. Мой отец приобрел 40-дюймовый телевизор, чтобы можно было смотреть на нем фильмы с флэшки. Но потом оказалось, что там нет нужного гнезда для USB. В магазине отказываются брать телевизор обратно. Это правомерно?

Ответ: Нет, неправомоерн. Согласно п.3, 4ст. 13 «О защите прав потребителей», если потребитель при заключении договора поставил в известность продавца (исполнителя) о конкретных целях приобретения товара (выполнения работы, оказания услуги) надлежащего качества, пригодного для использования в соответствии с этим целями.

При продаже товара по образцу и (или) описанию потребитель имеет право на получение товара, который соответствует образцу и (или) описанию.

РГУ «Департамент торговли и защиты прав потребителей Министерства торговли и интеграции Республики Казахстан по Ақмолинской области».

Казахстан: Кардинальные перемены в борьбе с пытками и защите прав человека

Право каждого человека на защиту от пыток и жестокого обращения является неотъемлемым и абсолютным, закрепленным в «Всеобщей декларации прав человека» и ряде международных документов, к которым Казахстан присоединился, включая «Конвенцию против пыток», «Международный пакт о гражданских и политических правах» и «Факультативный протокол к Конвенции против пыток».

За последние годы Казахстан предпринял значительные шаги по искоренению пыток и созданию эффективной системы защиты прав человека.

Благодаря масштабным реформам, инициированным по поручению Главы государства, система борьбы с пытками претерпела кардинальные изменения, став более прозрачной и эффективной.

Одним из ключевых шагов стало усиление законодательства. Уголовный кодекс был усовершенствован, четко разделяя понятия «пытки» и «жестокое обращение» с усилением ответственности за такие преступления.

Для обеспечения объективности и независимости расследования, дела о пытках теперь находятся исключительно в подследственности прокуратуры, что гарантирует беспристрастность и справедливость правосудия.

Новые стандарты в системе досудебного расследования, такие как обязательная видеозапись допросов и судебных заседаний, значительно повысили уровень прозрачности и помогли предотвратить возможные злоупотребления.

Кроме того, внедрение системы «сплошного видеонаблюдения» в учреждениях уголовно-исполнительной системы (УИС) и органах полиции, исключаяющей так называемые «слепые зоны», стало важным инструментом защиты прав граждан и самих сотрудников правоохранительных органов.

Серьезные изменения произошли и в сфере медицинского обеспечения заключенных.

В 2023 году медицинская служба пенитенциарных учреждений была передана в ведение Министерства здравоохранения, что обеспечило независимость медицинских работников и высокий уровень медицинского обслуживания. Теперь проводятся обязательные медицинские осмотры и освидетельствования после применения силы и специальных средств, что играет важную роль в защите прав осужденных.

Важным шагом стало создание удобных механизмов для подачи жалоб. Во всех колониях установлены «терминалы для подачи электронных обращений», с возможностью видеорегистрации, что гарантирует оперативное реагирование на все поступающие обращения.

Принятые меры уже дали ощутимые результаты. В 2024 году количество зарегистрированных фактов пыток сократилось на 50% по сравнению с предыдущим годом, а количество прекращенных дел снизилось на 40%.

При этом доля дел, переданных в суд, выросла до 34%, что демонстрирует высокий уровень раскрываемости преступлений и неотвратимость наказания.

Одним из важнейших инструментов профилактики стал «Национальный превентивный механизм (НПМ)», успешно функционирующий более десяти лет по модели «Омбудсмен».

Число объектов, находящихся под мониторингом НПМ, увеличилось почти в шесть раз — с 597 до 3,5 тысячи.

В составе 20 региональных групп работают 105 независимых специалистов, включая врачей, правозащитников и социальных работников, деятельность которых осуществляется автономно от государственных органов, что гарантирует объек-

тивность и беспристрастность проверок.

За последние два года проведено более 5 тысяч посещений закрытых учреждений, по результатам которых в государственных органы направлено свыше 6 тысяч рекомендаций, направленных на улучшение условий содержания и медицинского обслуживания.

Наряду с НПМ, с 2023 года в регионах успешно реализуют свой мандат представители Омбудсмена, которые занимаются мониторингом исполнения рекомендаций, а также проводят обучение и просветительскую работу по вопросам защиты прав человека. За два года они осуществили около 1,5 тысяч посещений и выдали более 1,6 тысяч рекомендаций, многие из которых устраняются на региональном уровне в кратчайшие сроки.

Принимаемые меры получили высокую оценку международного сообщества. Казахстан представил Национальный доклад на «Универсальном периодическом обзоре ООН», где реформы в области борьбы с пытками были признаны значительным шагом на пути к построению справедливого общества.

Сегодня Казахстан демонстрирует свою приверженность принципам защиты прав человека и продолжает последовательную работу в этом направлении.

Проводимые реформы не только обеспечивают соблюдение международных обязательств, но и положительно отражаются на жизни граждан, создавая условия для справедливого и гуманного общества. Впереди еще много задач, и их решение возможно только при совместных усилиях государства, гражданского общества и международных партнеров.

Г. ДЖАНБЕКОВА, представитель Уполномоченного по правам человека в Республике Казахстан по Ақмолинской области.

ӘРТҮРЛІ ТАҚЫРЫПТАР – НА РАЗНЫЕ ТЕМЫ

Установление сооружений монументального искусства (памятники, стелы, бюсты)

Акмолинская область обладает богатым наследием исторических событий и выдающихся личностей, таких как Абылай хан, Богенбай батыр и другие. Современники стремятся увековечить эти события и личности с помощью памятников. На сегодняшний день в каждом районе области существуют монументальные сооружения, многие из которых посвящены Великой Отечественной войне. С ростом национального самосознания возрос интерес к истории страны, особенно к местам и знаменитым личностям, сыгравшим ключевую роль в формировании ее судьбы. Часто инициативу установки памятников проявляют потомки исторических личностей, общественные деятели и другие активисты.

Однако важно понимать, что установление памятников должно быть продуманным, чтобы избежать хаоса и не допустить возникновения таких явлений, как трайбализм и других социальных негативных последствий, о которых неоднократно предупреждал Президент К.К. Токаев. В этом контексте важно понять, какие законодательные нормы должны быть основой при принятии решения и реализации увековечивания того или иного события или личности, внесших значительный вклад в развитие страны и региона.

В целях правового регулирования вопроса установления монументального сооружения (Сооружения монументального искусства – произведения монументального искусства (памятники, стелы, бюсты), устанавливаемые для увековечения памяти о выдающихся личностях, значимых исторических событиях) существуют правила установления сооружений монументального искусства, утвержденные приказом Министра культуры и спорта Республики Казахстан от 28 апреля 2020 года № 103, которыми необходимо руководствоваться.

Согласно правилам, установление сооружений монументального искусства (бюсты, обелиски, стелы и др.) местными исполнительными органами осуществляется за счет местных бюджетных средств или иных источников, не запрещенных законодательством Республики Казахстан. Установление сооружений приурочиваются к юбилейным и памятным датам выдающихся личностей, значимых исторических событий, определенным постановлением Правительства Республики Казахстан от 28 сентября 1999 года № 1465 «О праздновании юбилеев и памятных дат».

Сооружение устанавливается не ранее пяти лет со дня смерти выдающейся личности, за исключением случаев проявления героизма и отваги, внесения особого значи-

мого вклада в укрепление независимости государства и (или) совершения значимого исторического события.

Сооружение устанавливается в местах общего пользования, находящихся в государственной собственности. В одном населенном пункте одной выдающейся личности или значимому историческому событию устанавливается не более одного сооружения.

Важно, что работа по сооружениям монументального искусства местными исполнительными органами ведется на плановой основе. План формируется уполномоченным органом в сфере охраны и использования объектов историко-культурного наследия на предстоящий календарный год до 1 декабря текущего года, предшествующего планируемому году. Местные исполнительные органы представляют предложения о сооружении в уполномоченный орган в срок до 1 ноября года, предшествующего планируемому году. Предложение местных исполнительных органов в план должно иметь финансовое подтверждение, решение об отводе земельного участка и протокол комиссии по охране памятников истории и культуры.

Согласно правилам, на сооружение, включенное в план в целях обеспечения высокого творческого исполнения, а также исключения коррупционных рисков местным исполнительным органом объявляется республиканский творческий конкурс среди скульпторов на лучшие рабочие проекты сооружения. Объявление о планировании республиканском творческом конкурсе размещается в интернет-ресурсе местного исполнительного органа и в средствах массовой информации республиканского уровня с обязательным указанием даты начала и окончания приема рабочих проектов. Республиканский творческий конкурс на лучшие рабочие проекты объявляется местными исполнительными органами на срок не менее месяца с подробным описанием его условий. По завершении республиканского творческого конкурса поступившие на конкурс рабочие проекты сооружения вносятся на рассмотрение комиссии по охране памятников истории и культуры при местных исполнительных органах. Комиссия по охране памятников истории и культуры из поступивших на республиканский творческий конкурс рабочих проектов признает лучшими не менее трех работ.

Все отобранные Комиссией по охране памятников истории и культуры лучшие рабочие проекты сооружения, направляются в уполномоченный орган в сопровожде-

нии следующих документов и материалов:

- 1) сопроводительное письмо, содержащее информацию о финансировании установления сооружения;
- 2) копия решения либо постановления местных исполнительных органов об отводе земельного участка для установления сооружения;
- 3) не менее трех рабочих проектов сооружения в масштабе не менее 1:10;
- 4) ситуационная схема расположения сооружения с указанием четырех направлений света;
- 5) макет генерального плана сооружения в масштабе 1:500;
- 6) пояснительная записка, содержащая информацию об архитектурно-художественном, композиционном решении сооружения;
- 7) протокол комиссии по охране памятников истории и культуры при местных исполнительных органах.

Важно понимать, что рабочий проект сооружения рассматривается на качественное творческое исполнение, раскрытие портретного сходства и отражения исторического события. С учетом представленных ситуационной схемы и макета генерального плана сооружения определяется правильное расположение сооружения.

Согласно п.2 ст.145 КоАП РК. «нарушение законодательства Республики Казахстан об охране и использовании объектов историко-культурного наследия, совершенное в виде: нарушений правил установления сооружений монументального искусства – влечет штраф на физических лиц в размере десяти, на должностных лиц, субъектов малого предпринимательства – в размере пятидесяти, на субъектов среднего предпринимательства – в размере ста, на субъектов крупного предпринимательства – в размере двухсот пятнадцати месячных расчетных показателей, с приостановлением производимых работ.»

Соблюдая все правила, инициатор установки сооружения монументального искусства сможет найти наиболее эффективное решение для реализации идеи, избежать ненужных расходов, гарантировать своевременное завершение проектов, улучшить инфраструктуру региона и создать более привлекательные места для посещения как местными жителями, так и гостями.

Г. ЖАМАНОВА, заведующая отделением по охране памятников археологии, архитектуры и градостроительства КГУ «Центр по охране и использованию историко-культурного наследия» управления культуры Акмолинской области.

Чтобы в отопительный сезон не случилось беды

Дымоходы и печи должны быть очищены от сажи (очистка производится не реже:

- одного раза в 3 месяца - для отопительных печей;
- одного раза в 2 месяца - для печей и очагов непрерывного действия;
- одного раза в 1 месяц - для кухонных плит и других печей непрерывной (долговременной) топкой);
- печи, поверхности труб и стен, в которых проходят дымовые каналы, должны быть исправными, без трещин, а на чердаках - оштукатурены и побелены;
- топка печей должна прекращаться не менее чем за 2 ч до отхода проживающих ко сну;
- зола и шлак, выгребаемые из топок, должны быть пролиты водой и удалены в место, расположенное на расстоянии не менее 15 м от зданий (сооружений). При невозможности отвести место на расстоянии не менее 15 м от зданий (сооружений) допускается складировать золу, шлак в контейнерах, выполненных из негорючих материалов, с плотно закрывающейся крышкой, которые должны располагаться на расстоянии не менее 6 м от зданий (сооружений).

* * *

Осторожно: паводок!

Получив предупреждение об угрозе наводнения (затопления), сообщите об этом вашим близким, соседям, окажите помощь престарелым и больным.

Перед эвакуацией для сохранения своего дома следует:

- отключить воду, газ, электричество;
- погасить огонь в печах;
- перенести на верхние этажи (чердаки) зданий ценные вещи и имущество
- закрыть окна и двери, при необходимости забить окна и двери первых этажей досками или фонарей;
- При эвакуации необходимо быстро собрать и взять с собой:
- документы, ценности, лекарства;
- комплект одежды и обуви по сезону;
- запас продуктов питания на несколько дней, затем следовать на объявленный эвакуационный пункт для отправки в безопасные районы.

Если тонет человек:

Бросьте тонущему плавающий предмет, ободрите его, позвоните помощь. Добираясь до пострадавшего в воду, учитывайте течение реки. Если тонущий не контролирует свои действия, подплывите к нему сзади и, захватив его за волосы, буксируйте к берегу.

ОЧС Буландынского района.

Жануарлардағы бруцеллез: қауіп және алдын алу

Бруцеллез – бұл жануарлар мен адамдардың аса қауіпті жұқпалы ауруы, дене қызуының көтерілуімен, жүрек-қан тамырлары, жүйке, несеп-жыныс жүйелерінің, көбею органдарының және есіресе жиі тірек қимыл аппаратының зақымдалуымен бірге жүреді. Бруцеллезбен көбінесе үй жануарлары (ешкі, қой, сиыр, шошқа) ауырады. Бруцеллалар қоршаған ортаға сүтпен, ауру жануарлардың зәрімен шығарылады. Аурудың қоздырғыштары ауру жануарлардың етінде де кездеседі.

Өткен жылы Буланды ауданында бруцеллезге оң әсер еткен 9 бас ІҚМ анықталды. Бұл жануарлардың да, адамдардың да денсаулығына үлкен қауіптілік тудырады. Буланды ауданының барлық елді мекендерінде ветеринариялық қызметтер Ауру жануарларды анықтау және оқшаулау бойынша белсенді шаралар жүргізеді, сондай-ақ жергілікті халықты сақтық шаралары туралы хабардар етеді. Ветеринарлық дәрігерлердің қан алу бойынша уақтылы қызмет көрсетуі, егер жануарлардың иелері бұл жұмысқа кедергі жасамаса, аурудың таралуына жол бермейді.

Жануарлардағы аурудың ағымы мен белгілері. Инкубациялық кезең 1-2 апта (бруцеллалардың ағзаға енуінен қан сарысында антиденелер пайда болғанға дейінгі уақыт). Аурудың ағымы жиі созылмалы, кейбір жағдайларда белгілерісз өтеді. Жүкті жануарлардағы жетекші белгі-түсік түсіру. Сиырларда түсік түсіру жүктіліктің екінші жартысында жиі тіркеледі.

Адамдарға қауіп. Адам ауру жануарлардың шикі сүтін және одан дайындалған сүт өнімдерін (ірімшік, май, сүзбе), сондай-ақ жеткіліксіз қайнатылған және қуырылған етті жеген кезде бруцеллезді жұқтырады. Инфекция былғары мен жүнді өңдеуге байланысты

өндірісте, сондай-ақ ауру малды күту кезінде де жұғуы мүмкін. Инкубациялық (жасырын) кезең бір аптадан бірнеше айға дейін созылады, көбінесе 1-2 апта.

Жануарлардағы аурудың алдын алу:

1. Жануарларды ветеринариялық қызметте есепке қою;
2. Жануарларды тасымалдау, күтіп-бағу, азықтандыру кезінде зоогигиеналық және ветеринариялық талаптарды сақтау;
3. Жануарларды сатып алуды, тасымалдауды және сатуды ветеринариялық ілеспе құжаттар міндетті түрде болған кезде жүзеге асыру;
4. Жануарларды сою тек мамандандырылған сою алаңдарында жүргізу, аулада союға жол бермеу;
5. Жаңадан алынған жануарларды ветеринариялық зерттеу және ветеринариялық-профилактикалық шаралар жүргізу үшін 30 күн карантинге қою.

Адамдарда аурудың алдын алу:

1. Қазақ белгіленген орындарда (базарлар, дүкендер, шағын базарлар және т. б.) азық-түлік сатып алу;
2. Өнеркәсіптік емес өндірістегі ет, сүт, сүт өнімдерін сатып алу кезінде ветеринариялық-санитариялық сараптама жүргізілгенін растайтын құжаттарды талап ету;
3. Шикі сүтті, ұсталмаған ірімшіктерді, толық термиялық өңдеуден өтпеген етті тағамға қолдануға болмайды.

Осы ұсыныстарды орындау бруцеллез инфекциясының алдын алуға көмектеседі.

Анықтама үшін телефондар: 2-16-90, 2-11-14.

Буланды ауданындағы «Ветеринария басқармасы» ММ өкілдері.

Бруцеллез у животных: опасность и профилактика

Это особо опасная инфекционная болезнь животных и людей, сопровождающаяся лихорадкой, поражением сердечно-сосудистой, нервной, мочеполовой систем, органов репродукции и особенно часто опорно-двигательного аппарата.

Наиболее часто бруцеллезом болеют домашние животные (козы, овцы, коровы, свиньи). Бруцеллы выделяются в окружающую среду с молоком, мочой больных животных. Возбудители бруцеллеза также содержатся в мясе больных животных.

В прошлом году в Буландынском районе выявлено, положительно реагирующих на бруцеллез 9 голов КРС. Это вызывает серьезные опасения для здоровья как животных, так и людей. Во всех населенных пунктах Буландынского района ветеринарные службы проводят активные меры по выявлению и изоляции заболевших животных, а также информируют местное население о мерах предосторожности. Своевременное оказание услуги ветеринарными врачами по взятию крови, предотвратит распространение болезни, если хозяева животных не будут препятствовать данной работе.

Течение и симптомы болезни у животных. Инкубационный период – 1-2 недели (время от попадания бруцелл в организм до появления антител в сыворотке крови). Течение болезни чаще хроническое, в отдельных случаях протекает бессимптомно. Ведущим симптомом у беременных животных является аборт. У коров аборты чаще регистрируются во второй половине беременности.

Опасность для человека. Человек заражается бруцеллезом при употреблении сырого молока от больных животных и приготовленных из него молочных продуктов (сыр, масло, творог, брынза), а также недостаточно проваренного и прожаренного мяса.

Заражение может произойти и на производстве, связанном с обработкой кожи и шерсти, а также при уходе за больными животными через выделения. Инкубационный (скрытый) период продолжается от одной недели до нескольких месяцев, чаще 1-2 нед.

Профилактика заболевания у животных:

1. Постановка животных на учет в ветеринарной службе;
2. Соблюдать зоогигиенические и ветеринарные требования при перевозках, содержании, кормлении животных;
3. Покупку, перевозку и продажу животных осуществлять при обязательном наличии ветеринарных сопроводительных документов;
4. Убой животных производить только на специализированных бойнях, не допускать подворного убоя;
5. Карантинировать в течение 30 дней вновь приобретенных животных для проведения ветеринарных исследований и обработок.

Профилактика заболевания у людей:

1. Приобретать продукты в строго установленных местах (рынки, магазины, мини-маркеты и т.д.);

2. При приобретении мяса, молока, молочной продукции не промышленного производства требовать документы, подтверждающие проведение ветеринарно-санитарной экспертизы;

3. Не использовать в пищу сырое молоко, невыдержанные сыры и брынзу, мясо не прошедшее полную термическую обработку.

Соблюдение указанных рекомендаций поможет предотвратить заражение бруцеллезом.

Представители «Управления ветеринарии» Акмолинской области.

АҚПАРАТТЫҚ АЛАҢ – ИНФОРМАЦИОННОЕ ПОЛЕ

«Постановка на очередь детей дошкольного возраста (до 6 лет) для направления в дошкольные организации»

Государственная услуга «Постановка на очередь детей дошкольного возраста (до 6 лет) для направления в дошкольные организации» (далее – государственная услуга по постановке на очередь) оказывается местными исполнительными органами областей, городов Нур-Султан, Алматы, Шымкент, районов (городов областного значения), акимами районов в городе, городов районного значения, поселков, сел, сельских округов (далее – услугодатель).

Для получения государственной услуги по постановке на очередь физическое лицо (далее – услугополучатель) направляет в канцелярию услугодателя, либо через некоммерческое акционерное общество «Государственная корпорация «Правительство для граждан» (далее – Государственная корпорация) и (или) через веб-портал «электронного правительства» (далее – портал) заявление по форме согласно приложению 1 к Правилам, а также документы, указанные в пункте 8 Стандарта государственной услуги «Постановка на очередь детей дошкольного возраста (до 6 лет) для направления в дошкольные организации» (далее – Стандарт госуслуги по постановке).

Перечень основных требований к оказанию государственной услуги по постановке на очередь, включающий характеристики процесса, форму, содержание и результат оказания услуги, а также иные сведения с учетом особенностей предоставления государственной услуги по постановке на очередь приведен в Стандарте госуслуги по постановке согласно приложению 2 к Правилам.

В «личном кабинете» услугополучателя отображается информация о статусе рассмотрения запроса на оказание государственной услуги по постановке на очередь, а также размещается уведомление с указанием даты и времени получения результата государственной услуги по постановке на очередь.

Канцелярия услугодателя, работник Государственной корпорации осуществляют прием заявления по форме согласно приложению 1 к Правилам и регистрируют документы, полученные от услугополучателя, проверяют их на полноту; при представлении услугополучателем полного пакета документов осуществляют выдачу уведомления о постановке на очередь с указанием номера очередности (в произвольной форме).

В случае представления услугополучателем неполного пакета документов согласно перечню, предусмотренному пунктом 8 Стандарта госуслуги по постановке, услуго-

датель и (или) работник Государственной корпорации отказывает в приеме заявления и выдает расписку об отказе в приеме документов по форме согласно приложению 3 к Правилам.

Сведения о документах, удостоверяющих личность, услугодатель и работник Государственной корпорации получают из соответствующих государственных информационных систем через шлюз «электронного правительства».

Выдача услугополучателю готовых документов осуществляется на основании расписки о приеме соответствующих документов при предъявлении документа, удостоверяющего личность (либо ее представителя по нотариально заверенной доверенности).

В случае обращения через портал услугодатель в день поступления документов осуществляет их прием и регистрацию.

Услугодатель в течение 30 минут проверяет на полноту представленные документы. В случае не полноты в указанные сроки готовит мотивированный отказ в дальнейшем рассмотрении заявления, который направляется в форме электронного документа заявителю в «личный кабинет» на портале.

При установлении факта полноты представленных документов, услугодатель готовит уведомление о постановке на очередь с указанием номера очередности (в произвольной форме) и направляет услугополучателю в «личный кабинет» в форме электронного документа, удостоверенного ЭЦП уполномоченного лица услугодателя.

Государственная услуга по постановке на очередь может оказываться проактивным способом, в том числе без заявления услугополучателя по инициативе услугодателя посредством информационных систем услугодателя и государственных органов при регистрации телефонного номера абонентского устройства сотовой связи услугополучателя на веб-портале «электронного правительства» www.egov.kz и включать в себя: 1) отправку автоматических уведомлений услугополучателю с запросом на оказание государственной услуги по постановке на очередь; 2) получение согласия услугополучателя на оказание проактивной услуги, а также иных необходимых сведений от услугополучателя, в том числе ограниченного доступа, посредством абонентского устройства сотовой связи услугополучателя.

По выбору услугополучателя государственная услуга по постановке на очередь оказывается по принципу «одного заявления» в совокупности с государственной

услугой «Регистрация рождения ребенка, в том числе внесение изменений, дополнений и исправлений в записи актов гражданского состояния».

Услугодатель обеспечивает внесение сведений о стадии оказания государственной услуги в информационную систему мониторинга оказания государственных услуг в порядке согласно подпункту 11) пункта 2 статьи 5 Закона Республики Казахстан «О государственных услугах».

Жалоба на решение, действия (бездействие) услугодателя по вопросам оказания государственной услуги по постановке на очередь может быть подана на имя руководителя услугодателя, в уполномоченный орган по оценке и контролю за качеством оказания государственных услуг в соответствии с законодательством Республики Казахстан.

Жалоба услугополучателя, поступившая в адрес услугодателя, в соответствии с пунктом 2 статьи 25 Закона Республики Казахстан «О государственных услугах» подлежит рассмотрению в течение пяти рабочих дней со дня ее регистрации.

Жалоба на действия (бездействие) работника Государственной корпорации направляется руководителю Государственной корпорации по адресу, указанному на интернет-ресурсе корпорации.

Жалоба услугополучателя по вопросам оказания государственной услуги по постановке на очередь, поступившая в адрес услугодателя, Государственной корпорации, подлежит рассмотрению в течение пяти рабочих дней со дня ее регистрации.

При отправке жалобы через портал услугополучателю из «личного кабинета» доступна информация об обращении, которая обновляется в ходе обработки обращения услугодателем (отметки о доставке, регистрации, исполнении, ответ о рассмотрении или об отказе в рассмотрении).

Информацию о порядке обжалования через портал можно получить посредством Единого контакт-центра по вопросам оказания государственных услуг.

Жалоба услугополучателя, поступившая в адрес уполномоченного органа по оценке и контролю за качеством оказания государственных услуг, подлежит рассмотрению в течение 15 (пятнадцати) рабочих дней со дня ее регистрации.

В случае несогласия с результатом оказания государственной услуги по постановке на очередь услугополучатель обращается в суд в установленном законодательством Республики Казахстан порядке.

ГУ «Отдел образования Буландынского района Управления образования Акмолинской области».

Электр энергетикасы саласында жоспардан тыс тексеру

Ақмола облысы бойынша Атомдық және энергетикалық қадағалау мен бақылау департаменті (Департамент) «Қазақстан темір жолы» ҰҚАҚ-магистральдық желінің Ақмола бөлімшесі филиалына (Филиал) қатысты қосалқы станциядан ӘЖ-10 кВ (КС 110/35/10 кВ) «Щучинск» пайдалану және техникалық жай-күйі кезінде электр энергетикасы саласындағы нормативтік құқықтық актілердің талаптарын сақтау жөнінде жоспардан тыс тексеру жүргізді.

Тексеру жүргізу кезінде Филиал ӘЖ-10 кВ КС 110/35/10 кВ пайдалану кезінде электр станциялары мен желілерін техникалық пайдалану қағидаларын, сондай-ақ электр қондырғыларын орнату қағидаларын бұзуға жол бергені анықталды.

Осынау қағидаларды бұзу аварияға қауіп келтіретін, қызмет көрсетуші персоналдың өміріне қауіп төндіретін жағдайға, сондай-ақ белгіленген энергия тұтыну режимін бұзуға әкеп соғатыны белгілі.

Жоспардан тыс тексеру нәтижесі бойынша энергетикалық кәсіпорынға қатысты әкімшілік құқық бұзушылық туралы хаттама жасалып, оның әрекеттері заңнама талаптары бойынша сараланды. Әкімшілік құқық бұзушылық туралы кодекстің (ҚР ӘҚБтК) 300-бабымен электр станциялары мен желілерін техникалық пайдалану, электр станциялары мен жылу желілерінің жылу механикалық жабдықтарын пайдалану кезіндегі қауіпсіздік техникасы, аварияға, қоршаған ортаның ластануына, өртке немесе қызмет көрсетуші персоналдың өміріне қауіп төндіретін жай-күйге әкеп соққан тұтынушылардың электр қондырғыларын техникалық пайдалану, сондай-ақ қызмет көрсетуші персоналдың өміріне қауіп төндіретін қуат тұтыну режиміне, басқа да энергия тұтынушыларды шектеуге немесе ажыратуға әкеп соққан кезде, жеке тұлғаларға он бесмөлшерінде, шағын кәсіпкерлік субъектілеріне – елу бес, орта кәсіпкерлік субъектілеріне – бір жүз, ірі кәсіпкерлік субъектілеріне екі жүз айлық есептік көрсеткіш мөлшерінде айыппұл салынады.

Осылайша, Филиалдың іс-әрекетінде ҚР ӘҚБтК 300-бабында көзделген әкімшілік құқық бұзушылық жасау фактісі орын алған. Құқық бұзушының кінәсі әкімшілік істі, әкімшілік құқық бұзушылық туралы хаттаманы және істің басқа материалдарын қарастыру кезінде расталды. Осыған орай, Филиал ҚР ӘҚБтК 300-бабы бойынша әкімшілік жауапкершілікке тартылып, әкімшілік айыппұл салынды.

Электр энергетикасы туралы Заңға сәйкес, мемлекеттік энергетикалық қадағалау органы электр энергетикасы саласындағы заңнама талаптарының сақталуын қадағалауды жүзеге асыратынын атап өтеміз. Осыған байланысты, бұзушылық фактілері анықталған жағдайда Департаментке мына мекенжай бойынша хабарласуды ұсынамыз: Көкшетау қаласы, Ақан сері көшесі, 116А, тел.: 25-13-16, 25-78-67.

Ә. УКПЕНОВ, Департамент басшысы.

Внеплановая проверка в сфере электроэнергетики

Департаментом атомного и энергетического надзора по Акмолинской области (Департамент) проведена внеплановая проверка взаимоотношений филиала АО «НК» «Қазақстан темір жолы» - «Акмолинское отделение магистральной сети» (Филиал), в порядке соблюдения требований нормативных правовых актов в области электроэнергетики при эксплуатации и технического состояния ВЛ-10 от подстанции (ПС 110/35/10 кВ) «Щучинская».

При проведении проверки установлено, что Филиалом при эксплуатации ВЛ-10 кВ ПС 110/35/10 кВ допущены нарушения Правил технической эксплуатации электрических станций и сетей, а также Правил устройства электроустановок.

Данные нарушения правил привели к состоянию, угрожающему аварией, опасному для жизни обслуживающего персонала, а также нарушениям, установленных режимов энергопотребления.

По результатам внеплановой проверки составлен протокол об административном правонарушении в отношении энергопредприятия, действия которого квалифицировано по ст.300 кодекса об административных правонарушениях (КоАП РК), выразившиеся в утвержденных правил технической эксплуатации электрических станций и сетей, техники безопасности при эксплуатации тепломеханического оборудования электростанций и тепловых сетей, технической эксплуатации электроустановок потребителей, приведшее к состоянию, угрожающему аварией, загрязнением окружающей среды, пожаром или опасному для жизни обслуживающего персонала, а также нарушение установленных режимов энергопотребления, повлекшее ограничения или отключения других потребителей энергии, – влекут штраф на физических лиц в размере пятнадцати, на субъектов малого предпринимательства – в размере пятидесяти пяти, на субъектов среднего предпринимательства – в размере ста, на субъектов крупного предпринимательства – в размере двухсот месячных расчетных показателей.

Таким образом, в действиях Филиала усматривается факт совершения административного правонарушения, предусмотренного статьей 300 КоАП РК. Вина правонарушителя подтверждена при рассмотрении административного дела, протоколом об административном правонарушении и другими материалами дела. В связи с чем, Филиал привлечен к административной ответственности по ст. 300 КоАП РК и наложено административное взыскание – административный штраф.

Отмечая, что согласно Закону об электроэнергетике орган по государственному энергетическому надзору осуществляет контроль за соблюдением требований законодательства в сфере электроэнергетики. В этой связи, в случае выявления подобных фактов нарушения, рекомендуем обращаться в Департамент по адресу: г. Кокшетау, ул. Ақан сері, 116А, тел.: 25-13-16, 25-78-67.

А. УКПЕНОВ, руководитель Департамента.

Внимание, воинские сборы!

В соответствии с подпунктом 1) статьи 33 Закона Республики Казахстан «О воинской службе и статусе военнослужащих» от 16 февраля 2012 года № 561-IV, главы 4 Правил организации и проведения призыва граждан Республики Казахстан на воинскую службу, утвержденных постановлением Правительства Республики Казахстан от 15 мая 2012 года № 620 будут проводиться воинские сборы сержантов и солдат запаса с 17 июля по 15 августа 2025 года в Военном колледже Министерства обороны Республики Казахстан (г.Щучинск, полигон «Амандык»).

Основными целями воинских сборов являются повышение боевой и мобилизационной готовности воинских частей, содержащихся в мирное время в сокращенной численности, подготовка и накопление в запасе военно-обученных ресурсов, необходимых для развертывания Вооруженных Сил, других войск и воинских формирований Республики Казахстан при мобилизации и укомплектовании их в военное время в районах комплектования.

В соответствии с Законом Республики Казахстан «О воинской службе и статусе военнослужащих» статья 43 п. 6 за военнообязанными на период воинских сборов

сохраняется место работы и занимаемая должность, им выплачивается средняя заработная плата, за счет республиканского бюджета, а не работающим военнообязанным – минимальная заработная плата: Обеспечение, питанием и перевозка военнообязанных, призванных на воинские сборы, от места жительства до пункта проведения сборов, а также по окончании сборов к месту жительства, производятся за счет средств Министерства обороны Республики Казахстан.

Военнообязанные, призванные на воинские сборы, обеспечиваются на время сборов:

- продовольствием по нормам пайка, установленным для личного состава частей, проводящих сборы;

- вещевым имуществом по нормам, установленным для соответствующих категорий военнообязанных, медицинским обслуживанием, которое организуется наравне с военнослужащими.

